

Mihailo Kandić

PETAR ĐORĐEVIĆ, slike

Galerija Narodnog muzeja, jun – jul 2005.

Citati, omaži i slični toponimi za ugledanje, ili u najboljoj varijanti, kojoj pripada i slikarstvo Petra Đorđevića (1943) – kopistika postmodernistička, tačnije obnova figurativnog slikarstva, koja se odigrala početkom osamdesetih (na našim prostorima), jedan je od najprivlačnijih modela u multiizmičnom postmodernizmu, kome je osnovno pravilo, sam graničnik, upravo neimanje granice i graničnika. Sve je dozvoljeno u ovoj varijanti, kada se za uzore, kojima će se odati slava, pikturalnim jezikom odaberu oni miljenici koji kao ubedljivi favoriti na najbolji način ilustruju sam koncept. Ovog puta ideju Đorđevića koja je smeštena u naziv izložbe "Iz ciklusa istorija umetnosti u negativu".

Značenje "negativa" nema kontekst negacije. Đorđević čak insistira da taj pojam bude preznačen u nešto pozitivno, da sačuva modernističko značenje afirmacije i rasta, attribute koje je prognala postmoderna ideologija kao nepoželjno, čak se oslobađajući istorije, druge strane poređenja, na kojoj inače počiva Đorđevićev ciklus. No, kao što je istorija jedino moguća u pisanoj formi, kako nas uverava postmodernizam, tako je i prošlost vizuelne umetnosti, u ovom slučaju slikarstva, moguća jedino u vizuelnom obliku, kao pikturalna jedini-

ca koju sada kreira Đorđević. On nizom omaža – pravo značenje ciklusa je odavanje počasti – podseća da je ta prošlost živa, ako ne kao egzistencijalna situacija, svakako kao činjeničko stanje i duhovni memento kome je teško doleteti ako se prati sam autor. A on smešta sebe, kao pravog demijurga, u onu istu situaciju u kojoj se našao i Mikelandelo kada je, slikajući Sikstinsku kapelu i Stvaranje sveta, podario moć naslikanom da dodiranjem prsta bude Veliki stvaralac. Tako i naš slikar, dodirujući – kao pravi baštinik klasične, tradicionalne slike stvarane uljanim bojama na platnu – otkriva naše neposredne i dalje dodire s prošlošću, ali i sa sobom, upravo kako nas on smešta u svoja platna na kojima se poednako raskošno smenjuju nekadašnji vitezovi sa savremeno odevenim akterima. Svi su oni u homogenoj povorci svedoka svog vremena, Đorđević insistira na kontinuumu, svevremernju, tako da se i oni prošavši, i oni današnji, pa i oni koji će se tek pojaviti, sasvim lagodno osećaju u ovim istorijskim omažima, pravoj reprezentaciji najpoznatijih umetnika i njihovih dela, od Leonarda i Botičelija, preko malih ciklusa o Vermeru, Delakroi, pa do Seraa.

Zašto je Đorđević stao kod impresionizma, i to kod poentilista? Ima sijaset odgovora, od toga da veruje samo u figurativnu sliku, pa do toga da je on ipak formiran kao umetnik pre četiri decenije, da je, ma koliko bio recentan, istovremeno "dete" svoga vremena. Ipak, najbolje je pitati samog umetnika, sačekati njegovu sledeću izložbu.